

sjónleikarummæli

Sum at stoyta úr einum eplasekki – men bara so nógv stuttligari...

»Shirley Valentine«, sjónleikur í trimum þortum eftir Willy Russel, týddur til feroyskt av Ebbu Hentze, Frunframsfordur í hólum Leikarafelag Føroya í Magnus Heinason-argøtu 12 í Havn hóskvöldið 5. januar kl. 20. Leikari: Laura Joensen Leikstjóri: Ría Tórgarð Pallur: Hans Tórgarð Búnar: Ría Tórgarð, Laura Joensen, Vogue, Klivin og Anna Petersen Hár: Hárlist v/Marjun Olsen

»Tað, sum drepur okkum, er vektin av øllum tí óbrúka livinum, vit ganga og bera við okkum.«

Soleiðis ljóðar ein av teimum mongu – sera mongu – setningunum í einleikinum »Shirley Valentine« við Lauru Joensen sum leikara.

Talan er um skemtileik, og skemti er eisini nógv av hesar góðu tveir tímarnar, Laura púra einsamøll eigur pallin. Her er smekktult av smáum og stuttligum søgum, og bara máttin alt verður sagt uppá er eisini alla tíðina skemti í sjálvum sær.

»Clitoris var ikki til, tá eg var ung. Tað var sum við Amerika – bleiv ikki uppdagð beinanvegin, men hevði verið har alla tíðina,« var bert tann eina perlan í hálketuni av skemti.

Frálíkt gerandismál

Hóast einki er at ivast í, at tað fyrst og fremst má vera Laura, ið eigur at verða krediterað fyri avrik sitt, so eigur týðarin Ebbu Hentze eisini at fáa rós fyri tað frálíka gerandismálið, ið er gjøgnumført allan leikin.

Vit kunnu síggja fyri okkum, at onkur heldur enn at sagt »Pass, billett, pengar« vildi sagt »Tjóðskaparpróg, ferðaseðil, peningur«, men her er eingin slingur í valsinum hjá Ebbu, ið hevur latið enska leikin í góðan feroyskan búna.

Heldur ikki má gloymast Ría Tórgarð, ið óivað hevur brúkt ikki so fáar tímar saman við Lauru fyri at náa hetta frálíka úrslit.

Moralurin í søguni

Orsøkin til, at eg yvirhøvur nevndi setningin í byrjanini, er heilt einfalt tann, at hetta stórt sæð er einasti álvarsami setningurin, eg festi meg við, samstundis sum hetta vælsaktans eisini er moralurin aftan fyri søguna um Shirley. Ella rættari søguna hjá Shirley.

Hon er fallin í ta gerandisligu rútmuna, ið óivað nógv milliónir av heimgangandi húsmammum kenna út í fingrasnipparnar: Gera mat, ala børnini upp, vaska og halda hús í sinni vanligastu merking. Har er einki innihald, tí

tað er bara æviga baksið við at fáa alt frá hondini. Er so onkur friløta, er eingin at hava hana saman við, tí maðurin er til arbeiðis og børnini flutt heim-anifrá.

»Veggur« er ein góður vinur

Men Shirley hevur kortini ein góðan vin, ið hon kann siga alt fyri og sum ongantið talar henni imóti: Veggur.

A pallinum sær hesin góði veggur ikki út av nógvum, og yvirhøvur ger pallurin ikki nógv hóvasták burtur úr sær sjálvum. Sjálvt gólvplássið á pallinum er kanska tríggar ferðir fimm metrar. Í horninum stendur ein byggipláta uppeftir enda, og hon verður bert vend einaferð fyri at broyta umhvørvið eitt sindur. Og í øllum trimum þortunum er ikki nógv annað enn eitt borð og ein stólar – og so sjálvandi Laura Joensen.

Hon fær illa krógvad seg aftan fyri spartanska innbúgvíð – og tað er so sanniliga eisini tiberur. Tí samstundis fær áskoðarin heldur ikki sitið og hugt at øllum møguligum øðrum enn tí, ið leikurin snýr seg um.

Einfalt og gott!

Her er eingin náði. Øll eygu eru alla tíðina vend móti Lauru, og tú torir næstan ikki at blunka, tí so ert tú bangin fyri at missa

Sjónleikurin »Shirley Valentine« er skemtileikur, og tað er einki ov nógv avgjørt at siga, at tú ikki keðir teg ein minutt

Mynd: Kalmar Lindenskov

okkurt av hennara smáu hábrøgdum, ið undirstrika týðningin av tí, ið fyriferst júst ta løtuna.

Sum at stoyta úr eplasekki

Ikki skulu altíð tey nógvu orðini til, tá okkurt skal lýst út í æsir, men her er tað beint øvugt. Fyrstu ferð Laura kemur inn á pallin, stendur eitt fat á borðinum, og undir lóðini á tí liggur ein posi við eplum. Men meðan Laura flysir eplini eitt og eitt, raplar úr mussaskoðinum á henni sum at stoyta úr einum heilum eplasekki.

Eitt er, at ein sjónleikari kann læra seg eina nøgd av orðum uttanat, men tað serliga við hesi framfærsluni er, hvussu skjótt hon tosar í stóðum. Hetta er sussandi húsmamman »op ad dage«. Og tó eru skiftini øgiliga nógv í tali – líka frá skjóta sussinum til dragandi hugleiðingarnar – og tey falla sera væl inn í heildarmyndina.

Tað er ikki smávægis, ið Shirley Valentine hevur upp á hjarta, og hóast hon situr einsamøll í køkinum hjá sær sjálvari, sært tú fyri sær eina rúgvu av fólki. Verri enn so verður allastaðni sagt so øgiliga nógv um tey ymsu fólki: in, ið koma á hennara leið, men hinvegin er orðabruk teirra nógv góð lýsing til, at tú sært tey fyri sær í huganum – men kortini er leikarin bert tann eini, og

hann hevur bert tann eina leiklutin.

Skal, skal ikki...

Keyði tráðurin í leikinum er tað dilemma, ið Shirley kemur í, tá fráskilda vinkonan bjóðar henni eina ferð til Grikkalands: Skal hon skræða seg leysa frá gerandisdegnum, ella skal hon bert verða verandi í síni ævigu stóðu sum húsmamman, ið kennir hvønn einasta dag frammanundan? Tá er tað ólíka spennandi at fara til Grikkalands fyri at uppliva nakað, tú als ikki kennir frammanundan.

Tað, sum kanska styrkir hetta dilemma, er ferðaseðilin – ella bilettin, sum tað eitur á gerandisferoyskum – ið vinkona longu hevur keypt og givið henni. Alt tað, ið bylgist Shirley í barmi, fáa veggurin og áskoðarnir skor- ið út í papp – og alla tíðina á skemtingarsamasta hátt.

Laura hevur serlig øvni – og brúkar tey

Laura snýr í hesum leiki heilt serlig evni, tí tað alla tíðina hendir so nógv í einseminum hjá Shirley. Men áskoðarnir verða ffordir aftur og fram í tonkum hennara, meðan kjálkavøddarnir verða væl vandir við sunnum látri.

Tað er ein uppliving fyri seg at fáa slíka búrmálið av skemti og góðum leikavrikið í trimum þortum –

ein kundi næstan sagt morgunmatur, døgurði og nátturði...

Hetta hevur serlig evni, og tey hevur Laura. Hon ikki bara hevur tey, men eisini brúkar tey. Tí skal hon her fáa størstu rós fyri avrikið.

So livandi ger hon Shirley fyri okkum, at ein fær varhugan av, at Shirley saktans kundi gjørt ein góð sjónleikarkarvinnu, um livið hevði havt lagað seg eitt sindur øðrvísi hjá henni.

»Tað, sum drepur okkum, er vektin av øllum tí óbrúka livinum, vit ganga og bera við okkum.« So er bert spurningurin, um Shirley Valentine slapp undan at verða dripin av hesi tungu vekt. Og tann spurningin hava øll gott av at fáa svar uppá.

Tað gerst best við at fara til leikin um hesa góðu Shirley og fáa sjón fyri søgn!

Hilmar Jan Hansen

E.S.

Eg haldi, at eg flenti mest, tá »klettur« varð presenteraður. Men tað er sjálvandi at gera av, nær ein flennir mest, tá ein flennir mestsum alla tíðina...

Hóast Laura Joensen er einsamøll á pallinum, fær ein onkra løtuna kensluna av, at pallurin er fullur av fólki, so livandi sum tey verða lýst

Mynd: Kalmar Lindenskov